

Predmet: Inicijativa za izmjenu i dopunu Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Službeni list Crne Gore", br. 041/18 od 28.06.2018)

Uredba o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija uređuje kriterijume i postupak izbora predstavnika NVO u radne grupe i druga radna tijela koja obrazuju ministarstva i organi uprave, radi sagledavanja pitanja od zajedničkog interesa ili za normativno uređivanje odgovarajućih pitanja. Na taj način, predstavnicima nevladinih organizacija omogućeno je da aktivno uzmu učešće u ranoj fazi pripreme zakonskih i podzakonskih akata i utiču na njihov kvalitet. Međutim, iako je duh Uredbe bio da se omogući multidisciplinarni pristup u iznalaženju najboljih rješenja i da predstavnici NVO svojim znanjem i iskustvom daju doprinos, praksa je pokazala određena ograničenja. U analizi Instituta alternativa "[Orodnjavanje javnih politika: Primjeri iz Crne Gore](#)" ukazali smo da proces izrade zakonskih rješenja nije dovoljno inkluzivan, budući da Uredba ograničava uključivanje predstavnika/ca NVO koje se bave pitanjem rodne ravnopravnosti, ili u najmanju ruku, ostavlja prostor za različito tumačenje od strane starješina organa.

Zbog toga predlažemo izmjenu Uredbe, kako bi se omogućile osnovne pretpostavke za orodnjavanje javnih politika, u skladu sa obavezom iz Zakona o rodnoj ravnopravnosti (član 3) da se, radi postizanja rodne ravnopravnosti, u svim fazama planiranja, donošenja i sprovođenja odluka mora ocjenjivati i vrednovati uticaj tih odluka na položaj žena i muškaraca.

Shodno ovoj inicijativi, smatramo da ima prostora i da se za druga sveprožimajuća pitanja, kao što su zaštita životne sredine i socijalna inkluzija, stvore pretpostavke za veće učešće nevladinih organizacija i zainteresovane javnosti tokom izrade javnih politika. Imajući to u vidu, naglašavamo da se ova inicijativa odnosi na jedan manji segment propisa u ovoj oblasti, za koji smatramo da je izvodljiv u kraćem vremenskom roku kako bi se omogućilo poštovanje obaveza propisanih Zakonom o rodnoj ravnopravnosti. Napominjemo, međutim, da uz sveobuhvatno učešće nevladinih organizacija i drugih zainteresovanih strana, treba preispitati i mijenjati postojeći pravni okvir kako bi se na bolji način odgovorilo na potrebu šireg i učinkovitijeg učešća javnosti i civilnog društva u ciklusu javnih politika.

Odredbe važeće Uredbe:

Član 7

Uz predlog iz člana 6 stav 1 ove uredbe nevladina organizacija dostavlja organu državne uprave:

(...)

- *dokaz da je u prethodne tri godine, u vezi sa pitanjem koje sagledava ili normativno uređuje radno tijelo sprovedla istraživanje, izradila dokument, organizovala skup ili realizovala projekat usmjeren na unapređenje stanja u određenoj oblasti;*

(...)

- *dokaz o iskustvu predstavnika nevladine organizacije u oblasti na koju se odnosi pitanje koje sagledava ili normativno uređuje radno tijelo (stručni rad, sertifikat ili drugi dokument).*

U analizi smo ukazali da je, s obzirom na to da odabrana NVO sa ekspertizom u određenoj oblasti ne mora nužno zagovarati unapređenje rodne ravnopravnosti i poznavati iskustva i potrebe žena i muškaraca, onemogućeno uključivanje dodatnih članova i članica radne grupe koji bi se bavili predmetom zakona iz rodne perspektive.

Sa druge strane, u slučajevima u kojima bi u izradu zakona bile zainteresovane da se uključe nevladine organizacije koje se predmetom određenog zakona bave iz perspektive rodne ravnopravnosti (ali i drugih sveprožimajućih pitanja) – Uredba bi članom 9 ograničila njihove učesće i dala prednost nevladinoj organizaciji koja se usko bavi oblašću koju zakon uređuje.

Član 9

*Starješina organa državne uprave, aktom o obrazovanju radnog tijela, **izabraće za člana tog tijela predstavnika nevladine organizacije koji ispunjava uslove iz člana 5 ove uredbe i za koga je dostavljeno najviše predloga nevladinih organizacija koje su ispunile uslove iz člana 4 ove uredbe.***

U slučaju da za dva ili više predstavnika nevladinih organizacija, koji ispunjavaju uslove iz člana 5 ove uredbe, bude dostavljen jednak broj predloga nevladinih organizacija koje su ispunile uslove iz člana 4 ove uredbe, izbor predstavnika nevladinih organizacija u radno tijelo vrši starješina organa državne uprave.

Dodatno, tekst Uredbe je kontradiktoran i može proizvesti različita tumačenja od strane starješina organa. Naime, u Uredbi se navodi i da *Javni poziv za predlaganje predstavnika* treba da sadrži podatke o broju predstavnika nevladinih organizacija u radnom tijelu, dok se na drugim mjestima u Uredbi navodi da će biti izabran samo jedan predstavnik. Pretraga javnih poziva za izbor predstavnika NVO pokazuje da je u najvećem broju slučajeva objavljen poziv za izbor jednog predstavnika/ce nevladinih organizacija.

institut alternativa

U cilju inkluzivnijeg procesa izrade zakona i strategija, a kao prelazno rješenje do detaljnije izmjene Uredbe, predlažemo:

1) Dopunu Uredbe, dodavanjem člana 4a, kojim bi se propisalo sljedeće:

Nevladine organizacije koje se bave pitanjem rodne ravnopravnosti mogu da predlože svog predstavnika/cu u radno tijelo ako pitanje koje sagledava ili normativno uređuje radno tijelo može imati uticaj na rodnu ravnopravnost, uz obrazloženje uticaja.

U tom slučaju, nevladina organizacija mora da ispuni sve uslove propisane ovom Uredbom, izuzev uslova iz stava 2 i stava 4 člana 4 ove Uredbe.

2) Dopunu Uredbe, dodavanjem člana 9a, kojim bi se propisalo sljedeće:

U slučaju da se za člana radnog tijela prijave predstavnici nevladinih organizacija na osnovu člana 4a ove Uredbe, starješina organa državne uprave će izabrati i predstavnika nevladinih organizacija po tom osnovu.

Izbor predstavnika će se vršiti shodno proceduri po kojoj se bira predstavnik nevladinih organizacija na osnovu člana 4, cijeneći priloženo obrazloženje uticaja na rodnu ravnopravnost.

Nikoleta Pavićević
koordinatorka projekta

Institut alternativa
nikoleta@institut-alternativa.org
020 268 686

Pavićević N.

**INSTITUT
ALTERNATIVA
PODGORICA**

**Ministarstvo
pravde, ljudskih i
manjinskih prava**

Inicijativa je izrađena u okviru projekta "Osnažene: Javne politike za rodnu ravnopravnost", koji sprovodi Institut alternativa uz finansijsku podršku Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava.